

NATURRESERVAT

VÄLKOMMEN TILL GÄRDESUDDEN

Här på Gärdesudden har ett litet stycke natur sparats för framtiden. En grön oas där inga vägar eller hus får byggas. En plats för avkoppling och strövtåg för dig och mig och framtida generationer. Men också en fristad för sällsynta djur och växter.

FÖLJ MED PÅ VANDRING!

Vi startar vår promenad innanför Lövbergaviken. Här tillverkades nöjesbåtar på Kummelnäs båtvarv under åren 1877–1931. Idag huserar Lövbergavikens sjösällskap på platsen. Ängen ovanför bryggorna slås på traditionellt vis med lie varje år. Det görs för att gynna växter och djur som trivs i öppna marker och solbelysta bryn.

Vandringen fortsätter längs vattnet på en stenig liten stig som slutar ute på Klippuddens släta hållar – en bra plats för en paus. Här bjuds på utsikt över farledens gigantiska färjor och intensiva båttrafik. På tillbakavägen väljer vi den större stigen genom gammeltallskogen på uddens krön. Vi stannar till och förundras över en forntida grav och njuter av lövskogens småfågelsång innan vi är tillbaka igen där vi började.

SÄLLSYNTA SVAMPAR

Gamla grova tallar gör oss sällskap hela vägen genom reservatet. De äldsta står längst ut på udden och är hela 400 år gamla. Titta upp längs tallarnas grova stammar! Det du först trodde var en avbruten gren kan vara den sällsynta talltickan. Den växer bara på tallar som är över 150 år gamla. Det lönar sig också att spana efter motaggsvamp och blomkålssvamp – två marksvampar som också trivs i gammal tallskog.

SÄLLSYNTA SMÅKRYP

På en gammal tall i brynet mot ängsmarken finns spår efter den stora och sällsynta reliktböcken. I reservatet har insektsexperter också hittat en mycket ovanlig skinnbagge, och en akut hotad strit, en insekt som bara är känd från ett fåtal platser i hela Sverige. Arterna är så ovanliga att de inte ens har några svenska namn! På latin heter de små krypen *Deraeocoris trifasciatus* och *Mocydiopsis parvicauda*.

Blomkålssvampen, som är parasit på tall, har flera värdträd i området. I västra delen av naturreservatet finns också motaggsvamp, en art som lever i symbios med tall.

BLOMSTERPRAKT

I bryn och på ljusöppna hållar är växtligheten som rikast. På en strandnära håll växer jungfrulin, mandelblom och vit fetknopp. Innan ängen slås runt månadskiftet jun/juli kan du botanisera bland gulvial, häckvicker och buskmåra.

LÖVSKOGSMYLLER

I branten norr om kolonilotterna växer lövträd som ek, lönn och björk. Från lövträdens kronor hörs grönsångare, svarthätta och trädgårdssångare. I markens mylla växer örter som blåsippa, liljekonvalj och storrams. Visste du att de två sistnämnda växterna är släkt med varandra?

Welcome to Gärdesudden Nature Reserve!

Here at Gärdesudden, a small piece of countryside has been preserved for the future. A green oasis, where no roads or houses can be built. A place for people to relax and explore. But also a haven for rare animals and plants. Here you find pine forest, leafy woods and open meadows. Several rare species of fungi, lichens and insects are associated with the old pines. The deciduous wood and open meadows also harbour a rich flora and fauna. Several paths go through the reserve. Some lead out to the tip of the promontory and offer fine views across the fairway leading to Stockholm and the giant ferries that go past.

Spillkråka
Dryocopus martius

Tallticka
Phellinus pini

Talltickan har en nyckeroll i äldre tallskogar. Den rötter veden och gör den mjuk. Spillkråkan hackar gärna ut sitt bohål nära svampangreppet. Så småningom blir stammen där svampen sitter så svag att den går av. En tallhögstubbe har skapats, där slagugglan och andra ugglor kan bygga bo.

Jungfrulin
Polygala vulgaris

Mandelblomma
Saxifraga granulata

På en strandnära håll innanför båtbyggarna växer örter som jungfrulin, mandelblomma och vit fetknopp.

Storrams
Polygonatum multiflorum

I lövskogens mylla kan du hitta den storväxta storramsens.

NATURRESERVAT

SE OCH GÖRA

PROMENERA OCH TITTA PÅ UTSIKTEN. Längs promenaden från båtplatsen ut på Klippudden hittar du flera härliga utkikplatser.

NJUT AV ÄNGENS BLOMSTERPRAKT. Ängen ovanför båtklubben hålls öppen genom årlig slåtter. Här växer blommor som jungfrulin, vit fetknopp, johannesört och gråfibbla.

BADA. Längs den södra stranden finns flera platser som lämpar sig väl för bad, men någon anordnad badplats saknas.

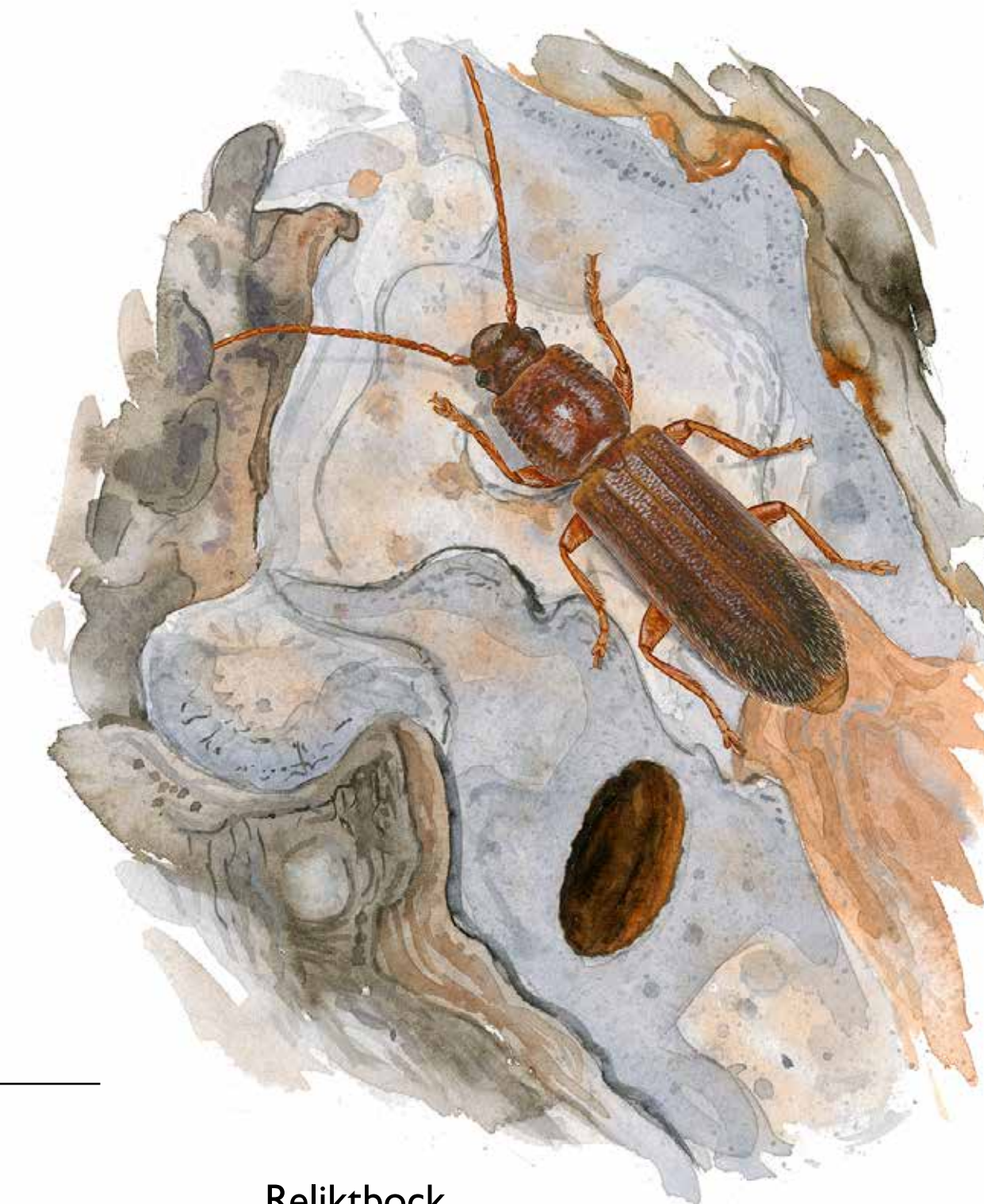
GRAVFÄLT MED STENSÄTTNINGAR. Naturreservatet har en lång och spännande historia. De äldsta spåren finns i områdets nordöstra del där ett 35x20 meter stort gravfält med runda och ovala stensättningar går att skönja.

ALLEMANSRÄTTEN

I Sverige får alla vara i naturen, även på mark som någon annan äger. Det ingår i allemansrätten.

Du använder dig av allemansrätten när du går en promenad i skogen, paddlar, klättrar eller sitter på en sten och tänker. Den betyder också att vi måste vara försiktiga och inte störa andra människor eller djur. Vi får inte heller skada naturen.

I naturreservat gäller inte allemansrätten fullt ut – här finns särskilda regler. Vad som gäller i Gärdesudden kan du läsa om i föreskrifterna under "Var rädd om naturen" här på skylten. Var mån om att följa reglerna med hänsyn till naturen och andra besökare!

Reliktbock
Nothorbina muricata

VAR RÄDD OM NATUREN!

INOM RESERVATET ÄR DET FÖRBJUDET ATT:

- § fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetation i övrigt till exempel genom att gräva upp växter som ris, örter, gräs, mossor och lavar eller ta bort vedlevande svampar,
- § störa och skada djurlivet, till exempel klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur eller groddjur. Fiske med handredskap får dock utövas,
- § medföra okopplad hund,
- § sätta upp skylt, affisch eller dyligt,
- § cykla annat än på stig eller anlagd väg,

- § göra upp eld annat än i medhavd grill eller på anlagd grillplats,
- § framföra motorfordon med undantag för båtar, motordrivna handikapphjälpmedel och behörig trafik till och inom arrendeområde och fastighet,
- § ställa upp eller parkera husvagn,
- § tälta,
- § under längre tid än fyra timmar förankra båt annat än inom bryggområdet.

Hundar ska hållas i koppel året om!

Ta med dig skräpet härifrån!
Please take your litter home.

RESERVATSAKTA

Bildat år: 2010
Storlek: 22 hektar

Syfte: Att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald.
Markägare och naturvårdsförvaltare: Nacka kommun

